

ОБЩИНСКА ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАТЕЛНА ИНТЕГРАЦИЯ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ ОТ ЕТНИЧЕСКИТЕ МАЛЦИНСТВА ЗА 2025 г.

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящата Програма е разработена въз основа на Стратегията за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства утвърдена от министъра на образованието и науката. Изпълнението на дейностите по програмата за интегриране на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение е насочено към:

- Подобряване адаптивността и качеството на живот на целевите групи, нуждаещи се от социална подкрепа;
- Мотивиране и стимулиране на хората в риск да се справят с проблемите си;
- Активизиране на гражданското общество за толерантност и съпричастност към хората в неравностойно положение.

Основен приоритет и грижа на общината са младите хора, грижите за тяхното възпитание, образование и професионална реализация на територията на общината, като поставя в центъра на своята грижа проблемите на ромските младежи. Акцент в плана за действие е постигането на баланс между дейностите по социалното включване и дейностите, гарантиращи устойчиво развитие на общността. Основна част заемат дейностите по интеграцията на ромското население.

Използвани са още следните източници:

1. Закон за защита срещу дискриминацията;
2. Рамкова конвенция за защита на националните малцинства;
3. Национална стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите/2021-2030/;
4. Училищни стратегии за развитие на образованието в Община Добричка.

Процесът на интеграция чрез образование дава възможност на децата и учениците от различни етнически групи да получат необходимата подготовка, гарантираща им пълноценно участие и реализация във всички сфери на живота в условията на пазарна икономика.

Програмата се основава на общоприети ценности и принципи произтичащи от Конвенцията на ООН за правата на детето, законодателството на Република България, и е съобразена с ангажиментите на правителството и Общината по отношение интеграцията в Европейския съюз.

АНАЛИЗ НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА В ОБЩИНА ДОБРИЧКА

Община Добричка поддържа устойчива политика за създаване на разнообразни и добри условия за развитие на децата и учениците посредством заниманията в свободното от учебни занятия време. Създадени са и условия за задържане на учениците до завършване на първи и втори етап на средно образование, паралелно с придобиване на квалификация по професия.

Образователната система в Община Добричка включва 30 детски градини - в 30 населени места, от които едната е с 3 групи, 4 са с две групи и останалите са еднотрупни детски градини. Функционират 13 общински училища, от които 10 основни, 2 обединени и 1 средно училище. Във всички детски градини и училища се осъществява целодневна организация на обучение на деца и ученици. За учениците от първи до четвърти клас в училищата и децата на 4, 5- и 6-годишна възраст в детските градини се осигуряват от държавния бюджет средства за закуски. Целодневната организация на обучение в училищата и даването на безплатни закуски и обяд са от изключително значение за решаване проблемите с отсъствията на учениците от ромски произход. Сградният фонд на образователните институции е в много добро състояние. Със средства от делегираните

бюджети на училищата и от общинския бюджет ежегодно се извършват ремонтно-възстановителни дейности.

От подлежащите на задължително обучение три години преди постъпване в първи клас, в детските градини са постъпили 136 деца на 4-годишна възраст, 131 деца на 5-годишна възраст и 104 деца на 6-годишна възраст. В първи клас през учебната 2024/2025 г. са обхванати 106 ученици.

От необхванатите 90% са роми, които са се изселили през годината от Р България със семействата си. Броят на необхванатите деца и ученици в някои от населените места се дължи основно на начина на живот на ромските семейства за осигуряване на прехраната, ниската култура, незаинтересоваността на родителите към образованието и възпитанието на децата. Независимо от тенденцията за намаляване броя на отпадналите от училище деца, проблемът остава сериозен. Причините за отпадане на учениците от училище са социално-икономически, образователни и етнокултурни. Главно това са финансови проблеми в семейството, заминаване на родителите в чужбина, липса на мотивация за учене от страна на децата, затруднения при изучаването на преподавания материал и ранно сключване на бракове, които са характерни за ромския етнос и са част от традициите им.

Функционирането на Обединено училище „Добри Войников“ с. Победа и Средно училище „Никола Вапцаров“ с. Карапелит доведе до намаляване на риска от отпадане на ученици от етническите малцинства и уязвими групи, както и насърчаване на учениците за включването им в системата на професионалното образование и придобиване на професионална квалификация по професии, които са актуални на пазара на труда.

Приоритет в образователните дейности, които осъществяваме като община е привличането на родителите като съюзник на училището и приобщаването им към училищния живот. Съвместно с родителите се предприемат мерки за подобряване на работната среда и дисциплината в училище и намаляване на безпричинните отсъствия. Провежда се индивидуална работа както с учениците от ромския етнос, така и с родителите им, относно правата и задълженията на учениците. Задължително се провеждат срещи с родителите на децата в риск като се запознават с правата и задълженията си по Семейен кодекс, по Закона за предучилищното и училищно образование /ЗПУО/, Закона за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните /ЗБПМН/, Закона за закрила на детето /ЗКД/, Наказателен кодекс и др. нормативни актове, уреждащи социалните отношения дете-родител-държава. При възникване на проблем с проява на агресия, противообществени прояви веднага се провежда разговор с родителите и се уведомяват надлежните държавни органи за закрила на детето, Детска педагогическа стая, МКБПМН. Обществени възпитатели към МКБПМН осъществяват конкретна индивидуална, корекционно-възпитателна работа с деца и техните семейства във връзка с успешното им интегриране в нова социална среда, ако това е необходимо.

Основните цели и задачи, свързани с развитието на образованието в общината са насочени към:

- привеждане на образователната система в съответствие с новите образователни закони; оптимизиране и актуализиране на училищните планове и програми съобразно държавните образователни изисквания и нуждите на съвременното развитие;
- оптимизиране и модернизиране на наличната материална база;
- постигане на максимален обхват при подлежащите на задължително образование и по-пълноценното интегриране на деца от малцинствата в системата на образованието; осигуряване на необходимите условия за обучение на деца със специфични потребности и обхващане в максимална степен на децата в системата на образованието.

За изпълнение на дейностите по този приоритет е необходима комплексна интервенция, насочена срещу бедността, която да подпомогне семействата да осигурят шансове за социално включване и развитие на своите деца, като:

- Допълване на липсата на професионална квалификация и образование;
- Допълнителна професионална квалификация и образование за младежите, отпаднали от училище или с основно и по-ниско образование;
- Подкрепа на родителите в случаите на трайна безработица чрез допълнителна професионална квалификация и включване в програми за заетост, при липса на други възможности за заетост;

- Изграждане на родителски капацитет и увереност;
- Мотивация на детето и семейството за включване и задържане в образователната система;
- Директна работа в общността за подкрепа на семействата в неравностойно положение и за подпомагане на родителите и семейството при реинтеграция на децата, настанени в институции, както и превенция на изоставянето;
- Изграждане на механизъм на междусекторно партньорство между институциите за използване на техните ресурси в подкрепа на семействата при преодоляване на бедността и социалната изолация;
- Въвеждане на форми на взаимодействие и дейности в детските градини и училищата за изграждане на положителни нагласи към образователната интеграция на ромските деца;
- Квалификация на учители, директори и други педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда.

В Община Добричка съществуват добри традиции за получаване на качествено образование, благодарение на квалифицирания педагогически персонал и ръководствата на училищата и детските градини. Осъществява се много добро взаимодействие между училищата, детските градини, отдел „Хуманитарни дейности“ на Община Добричка, отдел „Закрила на детето“ към дирекция „Социално подпомагане“- Добрич, РУО-Добрич, РЗИ-Добрич, ОДБХ-Добрич, Второ РУП-Добрич. Общинската администрация е ангажирана с проблемите на образованието, както и с процеса на интеграция на ромските деца и ученици, и създаване на условия за равен достъп и качествено образование.

ОСНОВНА СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ

Община Добричка да гарантира осъществяване на процеса на интеграция на децата и учениците от етническите малцинства чрез създаване на условия за качествено образование във всички детски градини и училища. Всички участници в образователния процес /семейство, детска градина, училище, институции и НПО/ са еднакво отговорни и ангажирани за изпълнението на Общинската програма за 2025 г.

СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ

1. Гарантиране на равен достъп до качествено образование на децата и учениците от етническите малцинства.
2. Интегриране и адаптиране на децата от ромски произход в образователните институции.
3. Създаване на подкрепяща и привлекателна среда в интегриращите училища.
4. Превръщане на културното многообразие в източник и фактор за взаимно опознаване и духовно развитие на подрастващите и за създаване на атмосфера на взаимоуважение, толерантност и разбирателство и формиране на подходящ социално-психологически климат, който благоприятства реализацията на Плана.

ЦЕННОСТИ И РЪКОВОДНИ ПРИНЦИПИ НА ПРОГРАМАТА

1. Ценностите и ръководните принципи на демократичното общество и по-специално принципът за равенството и недискриминацията, както и международните стандарти в областта на правата на човека, закрилата на децата и защита на малцинствата, са в основата на настоящата програма.
2. Принципът за осигуряване на равен достъп до качествено образование.
3. Интеграцията е процес, който ангажира цялата училищна общност в неговото осъществяване.
4. Утвърждаване в училище на атмосфера за межкултурно опознаване, сътрудничество и сближаване.

5. Подобряване на социално – психологическия климат в извън училищната среда по отношение образованието на децата и учениците от етническите малцинства и по-специално от ромското.
6. Активността на общностите – родители, специалисти, общественици, ученици и младежи е от ключово значение за осъществяване на интеграционния процес.

Основната стратегическа цел и специфичните цели на програмата ще се реализират чрез работа в следните направления :

1. Повишаване ефективността на училищната мрежа – обхващане и задържане в училище на всички деца от малцинствен произход, подлежащи на задължително обучение.
2. Сътрудничество с училища и професионалните образователни институции в борбата срещу слабите резултати и преодоляване на негативите от билингвизма.
3. Включване на децата и учениците от етническите малцинства в извънкласни и извънучилищни форми на обучение.
4. Подпомагане на социално слабите деца и ученици, включително с учебници, учебни помагала и учебни пособия.
5. Включване на Общината и граждански организации при разработването, провеждането и контрола на образователно – интеграционни програми.
6. Стимулиране на дейности насочени към етнографски проучвания на малцинствените групи в Община Добричка и провеждане на типични ромски обичаи, честване на празници свързани с културата и бита на ромите.
7. Работа по проекти насочени към интеграция на етническите малцинства.

ПЕРИОД И ДЕЙСТВИЕ НА ПРОГРАМАТА

Срокът за изпълнение на целите на Програмата се определя за 2025 година. В разработения План за действие за изпълнение на настоящата Програма са посочени конкретните дейности за изпълнението на основната стратегическа цел и специфичните цели. Документът е отворен и подлежи на промени и актуализации.

Приложение: План за действие по изпълнение на Общинска програма за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства за 2025 г.

ВНАСЯ:

СОНЯ ГЕОРГИЕВА

Кмет на Община Добричка

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА ОБРАЗОВАТЕЛНА ИНТЕГРАЦИЯ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ ОТ ЕТНИЧЕСКИТЕ МАЛЦИНСТВА ЗА 2025 г.

ЦЕЛ	ДЕЙНОСТ	ЦЕЛОВА ГРУПА	СРОК	ОТГОВОРНИ ИНСТИТУЦИИ	ФИНАНСИРАНЕ Общ. бюджет Външно	Очакван резултат
1. Гарантиране на равен достъп до качествено образование	1. Поддържане на регистър на подлежащите на задължително обучение деца и ученици	Деца и учениците от малцинствата	2025 г.	Отдел „Хуманитарни дейности“ Образователни институции	Не е необходим	Обхващане на всички деца и ученици подлежащи на задължително предучилищно и училищно обучение
	2. Ръководствата на училищата и детските градини да актуализират и приемат на заседание на Педагогическите съвети: Програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи; Програма за превенция на ранното напускане на училище; Планове за прибиране и задържане на подлежащите на задължително обучение деца и ученици от ромски произход.	Деца и учениците от малцинствата	2025 г.	Отдел „Хуманитарни дейности“ Образователни институции	Не е необходим	Увеличаване посещаемостта на децата в ДГ и броя на завършилите основно образование
	3. Обхващане на деца от уязвими групи, включително роми, във форми на образование и грижи в ранна детска възраст и осигуряване на непрекъснатост на обучението в задължително предучилищно образование за 4, 5 и 6 годишните деца	Деца от уязвими групи	2025 г.	Отдел „Хуманитарни дейности“ Детски градини	Държавен бюджет	Осигурен безплатен достъп на деца до детски градини, в това число деца, подлежащи на задължително предучилищно образование, включително от уязвими групи, в това число роми

	4. Осигуряване на непосредствен достъп до образователната система на деца и ученици, в задължителна предучилищна и училищна възраст чрез дейностите по Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст.	Деца и учениците в риск	2025 г.	Отдел „Хуманитарни дейности“ Образователни институции	В рамките на бюджета	Държавен бюджет	Увеличен брой на обхванатите деца и ученици в предучилищна и училищна възраст
	3. Съдействие за включване на педагозите от ДГ и училищата в образователни програми за работа с деца билингви и осигуряване на допълнително обучение по български език за учениците, за които той не е майчин	Учители от детски градини и училища	2025 г.	Отдел „Хуманитарни дейности“ Училища Детски градини	В рамките на бюджета	Национални програми и европейски фондове	Създаване на условия за гарантирано качествено образование на децата билингви
	4. Осигуряване на безплатен превоз на децата и учениците до най-близката детска градина и училище	Деца на 4, 5 и 6 години и учениците от всички възрастови групи и етнически произход	2025 г.	Община Добричка Отдел „Хуманитарни дейности“	В рамките на бюджета	Държавен бюджет	Създадени условия за редовно посещаване на занятия, превенция срещу отпадането от училище
	5. Дофинансиране на маломерни и слети паралелки	Учениците от малцинствата	2025 г.	Община Добричка Дирекция ФСД Отдел „Хуманитарни дейности“	В рамките на бюджета	Общински бюджет	Създадени условия за редовно посещаване на занятия, превенция срещу отпадането от училище.
	6. Организиране на самостоятелна форма на обучение на ученици над 16-годишна възраст	Учениците и младежите от малцинствата	2025 г.	Училища	В рамките на бюджета	Държавен бюджет	Увеличаване броя на завършилите основно и средно образование
	7. Осигуряване на средства за назначаване на образователни медиатори в училищата и детските градини, помощници на учителя, за заплащане на допълнителни учебни часове по български език в училищата	Деца, Ученици, Младежи от малцинствата	2025 г.	Община Добричка Училища Детски градини	В рамките на бюджета	Държавен бюджет	Подпомагане на достъпа до образование и предотвратяване на риска от отпадане от системата на предучилищното и училищното образование.

2. Интегриране и адаптиране на децата и учениците от ромски произход в образователните институции	1. Национална програма „Заедно в изкуствата и спорта“	Учениците и младежите от малцинствата	2025 г.	Училища	В рамките на бюджета на проекта	Национална програма „Заедно в изкуствата и спорта“	Осигуряване на условия за личностно развитие на учениците и младежите чрез екипно взаимодействие при участието и изявата им в колективни спортове и изкуства, насочени към стимулиране на техните интереси, способности и компетентности.
	2. Създаване на условия за намаляване на процента на необхванатите и отпаднали от училище ученици	Ученици, застрашени от отпадане	2025 г.	Отдел „Хуманитарни дейности“ Училища, МКБППМН отдел „Закрила на детето“ към Дирекция „Социално подпомагане“	В рамките на бюджета	НП и ЕФ	Ограничаване броя на отпадналите ученици
	3. Създаване на условия за безстресов преход от средата на майчиния им език към усвояване на книжовен български език	Децата и ученици застрашени от отпадане	2025 г.	ДГ, училища, МКБППМН, отдел „Закрила на детето“ към Дирекция „СП“	В рамките на бюджета	НП и ЕФ	Ограничаване броя на отпадналите деца и ученици
	4. Създаване на условия за запознаване с ромската култура и етнически особености, на учителите, работещи с ученици застрашени от отпадане	Учители, работещи в работещи в мултикултурна среда	2025 г.	Отдел „Хуманитарни дейности“ Училища, Читалища	В рамките на бюджета	МОН НП и ЕФ	Взаимно опознаване на децата и учениците от различните етноси и възпитаването им в дух на толерантност
	5. Проект „Интеркултурно образование чрез култура, наука и спорт в Община Добричка“	Педагогически специалисти работещи в мултикултурна среда, деца от етническите малцинства	2025-2026 г.	ДГ с. Паскалево, ДГ с. Победа, ДГ с. Дончево, ОУ с. Батово, ОУ с. Дончево, ОУ с. Ловчанци ОУ с. Велрина		Одобрена безвъзмездна финансова помощ е 218 276 лева по Програма „Образование 2021-2027“	С реализирането на дейностите по проекта, 165 деца и ученици от уязвими групи и 56 деца и ученици с майчин език български, ще получат подкрепа. В проектните дейности

Проект BG05SFPR001-1.003-0001 „Силен старт“ по Процедура BG05SFPR001-1.003 „Обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие в предучилищното образование“	6. Проект BG05SFPR001-1.003-0001 „Силен старт“	Деца, ученици, родители от уязвими групи	2024 г. – 2029 г.	ДГ с. Батово ДГ с. Овчарово ДГ с. Стожер	Конкретен бенефициент: Министерство на образованието и науката (МОН)	Работа с родители от уязвимите групи, което ще оказва влияние от една страна на плавната адаптация на детето към новата среда, а от друга страна изграждане на положително отношение в общността към ползите от образованието и грижите в ранна детска възраст обща подкрепа за личностно развитие под формата на	ще бъдат обхванати родителите на децата. и учениците. Очакван резултат: Повишаване на толерантността, преодоляване на етнически стереотипи и предразсъдъци в образователната среда, развиване на умения за ефективно общуване в мултикултурна среда, както и изграждане на общност от активни родители, провеждане на информационни кампании, насочени към недопускане на дискриминация, основана на раса, етнически произход или религиозна принадлежност.
---	---	---	--------------------------	---	---	--	--

							обучения, занимания по интереси и др. Дейностите ще надградят и мерките по прилагане на Европейската гаранция за детето, както и прилагането на Национална рамка за качество на образованието и грижите в ранна детска възраст.		
							Превенция на противобообществени прояви на малолетни и непълнолетни	Държавен бюджет	В рамките на бюджета на МКБППМН
							Подпомагане на социално слаби деца и ученици	БЧК НП и ЕФ	В рамките на бюджета
							Подпомагане на социално слаби деца и ученици	Държавен бюджет	В рамките на бюджета
							Повишаване мотивацията на децата и учениците да посещават училище и ДГ	Държавен бюджет Общински бюджет	В рамките на бюджета
							Повишаване мотивацията на децата и учениците да посещават детска градина и училище	МОН, НП и ЕФ	В рамките на бюджета
3. Създаване на подкрепаща и привлекателна среда в интегрираните училища							7. Открити враг-съвместна работна среща с председатели на УКБППМН, МКБППМН и НПО на тема „Проучване и превенция на противобообществените деяния на деца в риск“	Отдел „Хуманитарни дейности“ МКБППМН Детска педагогическа стая	2025 г.
							1. Подпомагане на децата и учениците от социално слаби семейства /дрехи, ученически пособия/	БЧК, Училища, Дирекция „СП“	2025 г.
							2. Обедно хранене за ученици от I до VII клас.	БЧК, Училища, Дирекция „СП“	2025 г.
							3. Включване на децата и учениците от ромски произход в извънкласни, извънучилищни дейности, в мероприятията заложи в Културния календар за 2025 г.	Отдел „Хуманитарни дейности“, Училища, Читалища, МКБППМН	2025 г.
							4. Създаване на условия за мултикултурно и мултиетническо опознаване посредством фолклорни състезания, типични занаяти и запознаване с особеностите на бита	Отдел „Хуманитарни дейности“, Детски градини Училища, Читалища,	2025 г.

					МКБШМН							
				Деца, учениците и младежите от всички етнически групи	Април 2025 г.	Община Добричка	В рамките на бюджета	Общински бюджет	Създаване на успешна социализация на децата, учениците и младежите от етническите малцинства			
	5. Организиране и провеждане на Общински празник, посветен на Международния дом на ромите-8 април		Деца, учениците и младежите от всички етнически групи	Април 2025 г.	Община Добричка	В рамките на бюджета	Общински бюджет	Създаване на успешна социализация на децата, учениците и младежите от етническите малцинства				
	6. Обучение в дух на толерантност и недискриминация в детските градини и в училищата чрез съхраняване и развиване на културната идентичност на деца и ученици от ромски произход		Деца, учениците и младежите от всички етнически групи	2025 г.	Детски градини Училища, Читалища	В рамките на бюджета	Делегиран бюджет Общински бюджет	Въвеждане и развиване на разнообразни форми на културно образование, насочено към запазване и развитие на културната идентичност на етническите малцинства при деца и ученици				
	7. Създаване на условия за информираност относно професионално обучение, съответстващо на културната и етническа специфика, както и на потребностите на децата от ромски произход		Учениците от ромски произход	2025 г.	Отдел „Хуманитарни дейности“, Училища, РУО-Добрич	В рамките на бюджета	МОН, НП и ЕФ	Устойчивост на процеса за интеграция и професионална реализация				
	8. Организиране на професионално обучение по специалността „Производство на растителни масла, маслопродукти и етерични масла“ в СУ „Н.Ваншаров“ с. Карапелит, по специалностите „Шивачество“, и „Шлосерство“ в ОБУ „Добри Войничков“, с. Победа		Учениците и младежите от всички етнически групи	2025 г.	СУ с. Карапелит, ОБУ с. Победа	В рамките на бюджета	Делегиран бюджет Общински бюджет	Повишаване на условията за равен достъп до качествено образование за завършване на първи и втори гимназиален етап на средното образование с придобиване на квалификация по част от професия за учениците				
4. Достъп на ромите до пазара на труда, различни инструменти и	Повишаване на пригодността за заетост и квалификацията на безработните лица в уязвимо положение	2025 г.	Лица от всички етнически групи	ДБТ Агенция по заетост Община Добричка	В рамките на бюджета	Включване в програми за квалификация и трудова заетост по програми, сезонна заетост и						

инициативи за заетост. Квалификация							насърчаване на младите за старт в кариерата
5. Дейности по Споразумение за изпълнение на програма „Ромакт“	Повишаване на подкрепата за приобщаване на ромите на местно ниво	Учениците и младежите от малцинствата	2025 г.	Община Добричка	Общински бюджет	Създаване на механизми за съвместна работа на местните органи и ромските общности	
6. Защита правата на децата, на обществения ред, недопускане и противодействие на проявите на нетолерантност и на „език на омразата“	Повишаване на квалификацията за ефективна дейност на членовете на МКБППМН, обществените възпитатели, педагози в мултиетническата среда	Учениците и младежите до 18 г. от всички етнически групи	2025 г.	Училища, МКБППМН	В рамките на бюджета	Обучения по права на човека, върховенство на закона, правна култура, агресията и насилието сред подрастващите, толерантност, реагиране в кризисни ситуации и др.	

33ЛД

Съгласували:
Румяна Иванова
Зам.-кмет ХД

Таня Борисова
Директор дирек

Изготвили:
Наташа Захарова
Началник отде

Мартин Райчев
Старши специ